(270) "क्रदि आह्वाने रोदने च" (I-भ्वादिः-71-[773] सक. सेट्. पर.)

अर्थविशेषे—घटादिः । षित् ।

आह्वाने सकर्मकः, रोदनेऽकर्मकः । 'रक्षणे च' इत्येके ।

"आह्वाने रोदने क्रन्देः कन्देः क्रन्दति कन्दति ।
वैक्लब्ये तु तयोर्धात्वोः क्रन्दते कन्दते मितोः ॥
मित्त्वार्थपाठसामर्थ्यात् तयोर्दीर्घविकल्पनम् ।
भवेच्चिण्णमुलोस्तस्मात् अक्रान्द्यक्रन्दि सिद्ध्यतः' ॥

(श्लो-105-106) इति देवः ।

[1]क्रन्दकः-न्दिका, [2]क्रन्दकः-न्दिका, चिक्रन्दिषकः-षिका, चाक्रन्दकः-न्दिका;
क्रन्दिता-त्री, क्रन्दयिता-त्री, चिक्रन्दिषिता-त्री, चाक्रन्दिता-त्री;
क्रन्दन्-न्ती, क्रन्दयन्-न्ती, चिक्रन्दिषन्-न्ती; —
क्रन्दिष्यन्-न्ती-ती, क्रन्दयिष्यन्-न्ती-ती, चिक्रन्दिषिष्यन्-न्ती-ती;
[3]क्रन्दमानः, क्रन्दयमानः, [4]चिक्रन्दिषमाणः, चाक्रन्द्यमानः;
क्रन्दिष्यमाणः, क्रन्दयिष्यमाणः, चिक्रन्दिषिष्यमाणः, चाक्रन्दिष्यमाणः;
[5]क्रन्-क्रन्दौ-क्रन्दः; — — —
क्रन्दितम्-तः, क्रन्दितः, चिक्रन्दिषितः, चाक्रन्दितः-तवान्;
क्रन्दः, [6]सङ्क्रन्दनः[A], [7]क्रन्दनः, चिक्रन्दिषुः, चाक्रन्दः;
क्रन्दितव्यम्, क्रन्दयितव्यम्, चिक्रन्दिषितव्यम्, चाक्रन्दितव्यम्;
क्रन्दनीयम्, क्रन्दनीयम्, चिक्रन्दिषणीयम्, चाक्रन्दनीयम्;
क्रन्द्यम्, क्रन्द्यम्, चिक्रन्दिष्यम्, चाक्रन्द्यम्;
ईषत्क्रन्दः-दुष्क्रन्दः-सुक्रन्दः; — —

---

1. 'इदितो नुम् धातोः' (7-1-58) इति नुम् ।
2. अर्थविशेषे घटादिपाठः—तदानीमपि रूपं तुल्यमेव । मित्त्वफलं तु णमुलि ।
3. धातोरस्यैव वैक्लब्ये वैकल्ये वाऽर्थे सति घटादौ पाठः । स च तदानीमात्मनेपदी । तदा शानच् ।
4. यदा घटादिपाठः, तदानीमात्मनेपदित्वात् सन्नन्तात् 'पूर्ववत् सनः' (1-3-62) इत्यात्मनेपदम्—शानच् ।
5. 'संयोगान्तस्य—' (8-2-23) इति दकारस्य लोपः ।
6. सम्यक् परान् क्रन्दयतीत्यर्थे ण्यन्तात् नन्द्यादिपाठात् (3-1-134) कर्तरि ल्युः ।
7. घटादिपाठात् आत्मनेपदे 'अनुदात्तेतश्च हलादेः' (3-2-149) इति युच् ।

A. 'पराक्रमत्रन्दनक्रन्दितासुरं संक्रन्दनक्रन्दितमीक्षितास्महे ॥' धा. का. 1-10.